

Avdelningen för regioner och miljö
Catarina Nordström

Möte i användarrådet för regional statistik 15 oktober 2020

Närvarande:

Bo Wictorin, Region Sörmland, ordförande
Karin Althoff, Västra Götalandsregionen
Jan Amcoff, Uppsala universitet
Jimmy Lindahl, Linköpings kommun
Marcel Moritz, Huddinge kommun
Charlotte Pålsson Lundberg, Norrköpings kommun
Marie Rosberg, Boverket
Anna Råman, Region Skåne
Wolfgang Pichler, Tillväxtverket
Fredrik Åkerlind, Näringsdepartementet

Från SCB:

Mikael Schöllin, RM/LEDN
Gunilla Sandberg, RM/UT
Eiwor Höglund Dávila, BV/LEDN
Helena Kaplan, NR/PPR
Karin Hedeklint, RM/SBT
Kaisa Ben Daher, ES/LEDN
Catarina Nordström, RM/UT (sekreterare)

Frånvarande:

Henrik Gustafsson, Göteborgs stad
Marcus Jernström, Tillväxtanalys

1. Mötet öppnas

Bo Wictorin hälsade alla välkomna.

2. Godkännande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

3. Mötesanteckningar från föregående möte

Inga synpunkter framfördes på föregående mötesanteckningar som lades till handlingarna.

4. Aktuellt på SCB

Mikael Schöllin, SCB, informerade om aktuella frågor på SCB.

SCB får ett minskat anslag för 2021 där en del av minskningen består av omfördelning till annan myndighet. Arbete pågår just nu med verksamhetsplaneringen för att se hur det kommer att påverka verksamheten.

Ett budgetunderlag har tidigare lämnats till regeringen för att få SCB:s Företagsregister som öppna data. Underlaget gick inte igenom och SCB kommer fortsättningsvis att ta betalt för uppgifterna.

SCB arbetar med att förse samhället med användbar information att lita på genom att kraftsamla inom fyra viktiga områden vilka beskrivs nedan.

Vi tillämpar principen om öppna data

Vi tillämpar principen om öppna data och bidrar till att den tillämpas i hela systemet för den officiella statistiken.

- Statistikutbudet på lokal och regional nivå har ökat i statistikdatabasen, bland annat finns nu statistik på DeSO (demografiska statistikområden) och regionala befolkningsframskrivningar. Det pågår även ett utvecklingsarbete av Kommunfakta samt Regional jämställdhetsstatistik.
- Arbete bedrivs ihop med andra statistikansvariga myndigheter för att ta ett mer samlat grepp kring officiell statistik som öppna data.
- SCB har laddat upp data via nationella dataportalen för öppna data dataportal.se, arbetet beskrivs i en [artikel](#).

Medias referenser till SCB har fördubblats.

- En analysgrupp har etablerats för att snabbt ta fram relevant statistik under Coronapandemin. En tillfällig lösning av kartverktyg finns på scb.se kopplat till denna statistik.
- En mediehandbok har tagits fram.
- SCB:s webbplats har en ny startsida sedan juli 2020.

Uppgiftslämnarbördan har halverats

Arbetet med att minska uppgiftslämnarbördan är till sin karaktär långsiktigt och kommer att vara aktuellt under flera år. Flera av de föreslagna aktiviteterna är komplexa och berör olika verksamheter vilket gör att det tar tid att komma framåt.

- För undersökningar mot mindre företag har förslag om reducering av urvalsstorlekarna lagts fram men ännu inte godkänts.
- En förändring i våra missiv är gjord med anledning av Covid-19 för att underlätta för uppgiftslämnarna.

Vi har en helt moderniserad arbetsmarknadsstatistik

Detta område presenteras under punkt 6.

I Agenda 2030 ingår den grundläggande principen att ingen ska lämnas utanför i uppfyllandet av de globala målen, Leave no one behind. Den 3 november publiceras en rapport där fokus är på de mest utsatta. Samma dag som rapporten publiceras ska den även presenteras på en uppstartskonferens.

SCB deltar i Geodatarådet. En ny geodatastrategi är framtagen och handlingsplanen för 2021 ska gås igenom. SCB bidrar genom att arbeta för ökad kvalitet i den geodata som finns. Bland annat finns det ett behov av att förbättra kvaliteten på adresser för arbetsställen i SCB:s Företagsregister.

Karin Hedeklint, RM/SBT, informerade om att det pågår ett arbete med en geodataplattform för geodatatjänster som följer EU-direktivet Inspire. Arbetet ska vara färdigt i oktober-november.

Eiwor Höglund Dávila, BV/LEDN, informerade om att ett antal tabeller med registerdata för integration på RegSO ska tillgängliggöras på scb.se i december. Tanken är att en tidsserie ska skapas från 1997 och framåt. Var tredje år görs en prognos om utbildning och arbetsmarknad. Arbetet med prognosen är något försenad i år. Samtliga 21 regioner har beställt regionala befolkningsprognoser som planerar att levereras under första kvartalet 2021.

Helena Kaplan, NR/PPR, informerade om att MRIO-projektet är på gång som ska utveckla multiregionala input-output-tabeller. Projektet finansieras av externa aktörer och många har anslutit sig. En förstudie pågår just nu.

5. Faktablad som statistiskt underlag för arbetet med att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjning

Jimmy Lindahl, Linköpings kommun, presenterade ett faktablad som Linköpings kommun har utvecklat för arbetet med att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjning.

Linköpings kommun arbetar med att uppdatera riktlinjer för bostadsförsörjning. Inför arbetet finns det ett omfattande behov av statistiskt underlag och efterfrågan om att det årligen ska kunna uppdateras. För att effektivisera arbetet har Linköpings kommun tagit fram ett faktablad där data hämtas via API.

Det är av stor vikt att användaren får en snabb överblick och enkelt kan göra jämförelser i underlaget. Lösningen ska vara lättillgänglig. Faktabladet har stor flexibilitet och innehåller även kartor. Tidsserier visualiseras och är enkla att följa. Vissa sidor hanterar enbart redovisning per kommun medan andra sidor redovisar stadsdelar. Det är viktigt att hänsyn tas till sekretess vid redovisningen.

Linköpings kommun arbetar med en hushållsbehovsprognos som sträcker sig fram till 2040. En av många saker kommunen ska se över är hur de ska kunna erbjuda äldre attraktiva boenden. En befolkningsprognos är framtagen och även den sträcker sig fram till 2040. Utifrån tidsserier för flyttningar kan man med hjälp av faktabladet utläsa att flyttar oftast sker mellan samma upplåtelseform inom kommunen vilket exempelvis skiljer sig mot om man istället tittar på flyttar över kommungränser.

Ämnesområden som presenteras i faktabladet är bland annat befolkning, arbetspendling, inkomster och boende.

6. Ämnesdesign för arbetsmarknadsstatistik – lägesrapport och processen framåt

Kaisa Ben Daher, SCB, informerade om ämnesdesign för en moderniserad arbetsmarknadsstatistik som är ett av SCB:s fyra kraftsamlingsområden under 2020.

Arbetet pågår med att tillsammans med Arbetsförmedlingen, Medlingsinstitutet och Arbetsmiljöverket ta fram en samlad och moderniserad arbetsmarknadsstatistik som beskriver den svenska arbetsmarknaden väl. Syftet med arbetet är att säkerställa en god kvalitetsnivå.

En omfattande användarkartläggning genomfördes före sommaren. Tre förslag till ny arbetsmarknadsstatistik har tagits fram och diskuterats. Förslagen ska under hösten diskuteras med användarna och planen är att det i maj 2021 ska finnas ett förslag att arbeta vidare med.

Idag ansvarar SCB för fem statistikområden under ämnet arbetsmarknad. Åtta produkter är kopplade till statistikområdena varav AKU är en och är den produkt som har störst kostnader.

Exempel på genomförda aktiviteter i arbetet:

- Kartläggning av användarbehov – Träff med användare och deltagande på användarråd, en rapport är framtagen.
- Internationell utblick - En rapport är framtagen.
- Metodutredning - Utredning klar om AGI som hjälpinformation.

Exempel på pågående aktiviteter i arbetet:

- Internationell utblick - En rapport ska sammanställas över relevanta erfarenheter och lösningar från de nordiska grannländerna samt Estland och Nederländerna.
- Inventera datakällor
- Utvecklad analys med fokus på användare och användning
- Statistik baserad på registeruppgifter

Genom samverkan med användare ska de tre inriktningsförslagen förädlas till ett förslag om den framtida arbetsmarknadsstatistiken. Viktiga delar av det slutgiltiga förslaget ska förankras innan det läggs fram.

De tre inriktningsförslagen är väsentligt skilda från varandra och balanspunkter som är föremål för diskussion är bland annat direktinsamling, uppgiftslämnarbörda och jämförbarhet.

Inriktning 1 - Ambitionshöjning för direktinsamling: Utöka AKU, utöka samordning mellan produkter, införa ny undersökning där flera produkter slås samman till en, använda AGI om möjligt.

Inriktning 2 - Mot mer register: Bibehålla nuvarande AKU, utveckla RAKS till officiell statistik som framställs kvartalsvis (förutsätter mer indata från andra myndigheter), bättre flödesanalyser.

Inriktning 3 - Register som huvudregel: minska urvalet i AKU och utöka registeranvändningen, mer data från AGI. Denna inriktning kan SCB inte själva styra över utan förutsätter samarbete mellan myndigheter. En nackdel är att statistiken med denna inriktning inte kan jämföras internationellt.

Förslagen ska presenteras internt på SCB och på flertalet användarråd. Den 21/10 presenteras mer detaljerad information om de olika inriktningarna på ett ILERA-seminarium. Efter seminariet kommer fortsatt dialog att ske exempelvis genom bildandet av fokusgrupper. En av fokusgrupperna kommer att vara regional. Huvuddragen i ett förslag ska vara färdigt till årsskiftet.

7. Distansarbetets omfattning och konsekvenser

Henrik Bengtsson, Region Skåne, och Bo Wictorin, Region Sörmland, berättade om distansarbetets omfattning och konsekvenser utifrån en studie som Region Skåne har sammanställt samt analyser som Region Sörmland har tagit fram.

Henrik Bengtsson är analytiker på Region Skåne och har utifrån en amerikanske studie tittat närmare på distansarbetets omfattning i regionen.

Det finns ingen svensk officiell klassificering över vilka yrken som kan utföras på distans, men den amerikanska studien har klassificerat 1 000 yrken efter denna möjlighet. Det fanns utmaningar i att översätta klassificeringen eftersom den amerikanska studien har 1 000 yrken jämfört med 429 enligt svensk yrkesklassificering. Yrken i USA kan vidare anses vara distansbara, medan de inte är det i Sverige. Några manuella förändringar har gjorts bland några yrken, bland annat för yrkesgruppen lärare.

29 procent av förvärvsarbetande i Sverige har ett yrke som potentiellt skulle kunna utföras på distans. Det är stora förändringar mellan olika län vilket i huvudsak är en branschfråga. Inom bland annat finans och försäkring, media och övriga företagstjänster kan merparten utföra sitt arbete på distans medan det är svårare inom exempelvis industribranscher samt hälso- och sjukvård.

Pendling kopplat till distansarbete är också en intressant aspekt. Ungefär 1 av 5 resor som görs totalt är arbetsresor. Om pendlingen minskar är sannolikheten stor att kollektivtrafiken, åtminstone i rusningstrafik, påverkas.

Utifrån klassificeringen i Region Skånes studie har Bo Wictorin framställt analyser för Region Sörmland. Det finns flera studier kopplade till ämnet distansarbete där allt pekar på att det går mot en kraftig ökning, ännu mer i samband med att Coronapandemin bröt ut. En fråga är vad det får för konsekvenser för samhället i stort.

Några av utgångspunkterna i analyserna som Region Sörmland har gjort är sysselsättningstillväxt och lönesumma. Sedan tidigare har man även sett ett starkt samband mellan restid och pendlare och kurvan ökar kraftigt när pendlingen närmar sig 40 minuter. Den uppoffring som det kan vara att pendla minskar exempelvis om man kan arbeta på kontoret färre dagar per vecka.

Det finns ett tydligt samband mellan pendling och distansarbete och även kopplat till utbildningsnivå. En lägre utbildningsnivå visar på mindre möjlighet att arbeta på distans.

Det visar sig vara stora skillnader i geografin när man tittar på yrken som lämpar sig för distansarbete. Kommuner som redan är integrerade med storstäder arbetar till stor del på distans. Arbetsmarknaden verkar ha anpassat sig efter pendlingsmöjligheter och tillämpningen av distansarbete. Bostadsmarknadsforskare anar en möjlig trend att människor i storstäder kan flytta till andra platser i landet om distansarbetet fortsätter.

Region Sörmland använder sig bland annat av mobildata för att analysera distansarbete. Enkätbaserade studier kan bli aktuella för att ställa mjuka frågor om arbete hemifrån. Studier har visat att produktiviteten ökar med distansarbete, men i dagsläget vet vi väldigt lite om fenomenet och vad det får för långsiktiga konsekvenser.

8. Övriga frågor, nästa möte

En övrig fråga var i vilket syfte indelningen RegSO skapades. RegSO skapades på uppdrag av regeringen som en rikstäckande områdesindelning för statistisk uppföljning av socioekonomiska förhållanden. Indelningen finns tillgänglig på scb.se.

En diskussion följde där det framkom att det vore önskvärt med en gemensam regional områdesindelning som samtliga kommuner och regioner kan använda sig av. Det skulle förenkla arbetet att integrera data.

Förslag på datum för nästa möte är den 21 april.